

ASIA Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa poiketa jokihelmisimpukan rauhoitussäännöksistä

HAKIJA Juha Syväranta
Alleco Oy
juha.syvaranta@alleco.fi

VIREILLE 16.5.2024

HAKEMUS Alleco Oy hakee luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista lupaa poiketa jokihelmisimpukan (*Margaritifera margaritifera*) rauhoitusmääräyksistä jokihelmisimpukan inventointeihin ja populaation tilan arviointeihin Kainuun alueella. Tehtävissä selvityksissä on nostettava jokihelmisimpukoita ylös pohjasta mittauksia varten. Lupahakemus liittyy Kainuun ELY-keskuksen ja Allecon väliseen sopimukseen jokihelmisimpukkapopulaatioiden tilan tutkimuksesta Myllyjoella (KAIELY/283/2024) sekä mahdollisiin muihin toimeksiantoihin Kainuun alueella vuosina 2024–2025.

Pituusmittauksia varten simpukoita nostetaan joen pohjasta enintään 300 simpukkaa/joki. Simpukoiden pituusmittaukset tehdään viivyttelämättä, siten että simpukat eivät vahingoitu tunnistamisen aikana. Tällöin mm. huolehditaan siitä, että simpukat eivät pääse lämpenemään auringonpaisteessa. Tunnistamisen ja mittaamisen jälkeen simpukat palautetaan välittömästi samoille paikoille, mistä ne on nostettu. Tarkempi menetelmä on selostettu tarjouksessa.

Lupaa haetaan ajalle 31.5.2024–31.12.2025 seuraaville henkilöille:

Panu Oulasvirta, töistä vastaava
Juha Syväranta, töistä vastaava
Lassi Karvonen
Sabrina Nykänen
Ella Pippingsköld
Myyri Sysivesi
Tatu Valkonen

sekä edellä mainittujen henkilöiden kanssa työskentelevät kenttäavustajat.

KAINUUN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää pyydetyn luvan seuraavin ehdoin:

1. Tätä lupaa saavat käyttää hakemuksessa mainitut henkilöt sekä heidän ohjauksessaan työskentelevät kenttäavustajat hakemuksessa esitetyllä tavalla. Hakemuksessa mainitut töistä vastaavat henkilöt vastaavat kenttätyöntekijöiden riittävän perehdytyksen järjestämisestä;
2. Luvan saaja vastaa luvan tiedoksiannosta ja jakelusta simpukoiden käsittelyyn luvan saaneille henkilöille;
3. Simpukoita nostettaessa vedestä ja käsiteltäessä tämä lupa on pidettävä mukana ja näytettävä aina pyydettyäessä, lupa voi olla myös sähköisessä muodossa esimerkiksi puhelimessa;
4. Tämä lupa kattaa vain simpukoiden nostamisen pohjasta simpukoiden mittauksia varten.
5. Simpukoita saa nostaa mittausta varten pohjasta korkeintaan 300 yksilöä/joki;
6. Simpukoita on käsiteltävä siten, etteivät ne vahingoitu käsittelyn aikana, ja ne on palautettava viivyttämättä takaisin samoille paikoille tunnistamisen ja mittaamisen jälkeen;
7. Simpukoita etsittäessä ja nostettaessa on toimittava niin, ettei toiminta-alueelle jääville simpukoille, vesistöjen vedenlaadulle tai selvitysalueiden pohjalle aiheudu vahinkoa toiminnasta;
8. Toimittaessa alueilla, joiden kasvisto ja/tai eläimistö on rauhoitettu erityisillä määräyksillä, tarvitaan tämän luvan lisäksi alueen omistajan ja ELY-keskuksen (suojelualue yksityisten omistamalla maalla) tai alueen haltijan (suojellulla valtion maalla Metsähallitus) lupa. Näillä alueilla on noudatettava lisäksi niitä ehtoja, joita toimivaltainen luvanantaja asettaa;
9. Myllyjoen tutkimustulokset esitetään raportissa Kainuun ELY-keskuksen ja Alleen välisen sopimuksen mukaisella tavalla, joka on tarkemmin kuvattu tarjouspyynnössä;
10. Mikäli tätä poikkeamislupaa käytetään myöhemmin tai muussa kuin Kainuun ELY-keskuksen tilaamassa hankkeessa, on Kainuun ELY-keskukselle toimitettava vuosittain raportti, josta käy ilmi vähintään tutkitun esiintymän tarkka sijainti, esiintymän koko ja poikkeamisluvan mukaisesti käsiteltyjen raakkukyytilöiden määrä.
11. Lupa astuu voimaan välittömästi. Lupa on voimassa koko Kainuun alueella 31.12.2025 asti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki 3 §, 69 §, 70 §, 77 § ja 83 §

Luonnonsuojeluasetus 6 § ja 8 §

Hallintolainkäyttölaki (586/1996) 31 § mom. 2

Hallintolaki (6.6.2003/434) 62 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

Perustelut

Jokihelmisimpukka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu ja luonnonsuojeluasetuksen 6 §:n liitteessä 1 mainittu eläinlaji. Lisäksi jokihelmisimpukka on luonnonsuojelulain 77 §:n 1 momentin ja luonnonsuojeluasetuksen 8 §:n tarkoittama uhanalainen, erityisesti suojeltava laji.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä paikoilla. Lisäksi selkärangattoman eläimen sellainen pyyntikeino, joka luonnonsuojelun kannalta on haitallinen, on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 70 §:ssä säädetystä rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Eliölajin suotuisalla suojelutasolla tarkoitetaan sitä, että laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (Lsl 3 §).

Kainuun ELY-keskus on tilannut Alleco Oy:ltä jokihelmisimpukan inventoinnit ja populaation tilan arvioinnit Myllyjoelta. Työ on osa HELMI-elinympäristöohjelmaa. Populaation tilan arviointi ikämäärityksineen edellyttää simpukoiden nostamisen ylös vedestä tunnistamista ja mittaamista varten ja siten luvan poiketa luonnonsuojelulain mukaisesta kiellosta koskien rauhoitettujen lajien häirintää. Simpukoita käsitellään luvan hakijan toteuttamissa tutkimuksissa siten, että simpukkayksilöitä ei vahingoiteta, eikä tutkimus vaaranna tutkimuksen kohteena olevan joen jokihelmisimpukkapopulaatiota taikka heikennä lajin suotuisan suojelun tason tilaa.

Raakkuselvityksestä saatavat tiedot yhdessä Myllyjoelle toteutettavien puroinventoinnin ja sähkökoekalastuksen kanssa toimivat pohjana Myllyjoelle laadittavalle kunnostussuunnitelmalle. Suunnitelma laaditaan puron ennallistamiseksi ja raakun elinympäristön parantamiseksi. Tehtävillä tutkimuksilla lisäksi täydennetään tietoja Kainuun jokihelmisimpukkapopulaatioiden tilasta sekä edistetään lajin hoito- ja suojelutoimien suunnittelua raakun suojelustrategian mukaisesti. Oikein kohdennetut suojelu- ja hoitotoimet ovat kiireellisiä tavoiteltaessa lajin suotuisan suojelutason saavuttamista ja lajin geneettisen monimuotoisuuden turvaamista.

Tämä lupa ottaa huomioon myös mahdolliset myöhemmät Kainuussa tapahtuvat raakkuselvitykset Kainuun raakkupopulaatioiden tilan selvittämiseksi. Tämän vuoksi on olennaista, että lupa kattaa pelkän Myllyjoen sijasta koko Kainuun. Selvitykset voivat

olla myös muun tahon kuin Kainuun ELY-keskuksen tilaamia. Kainuun ELY-keskus katsoo, että lupa voidaan myöntää hakijalle myös muihin toimeksiantoihin Kainuun alueella, kunhan toimitaan lupaehtojen mukaisesti, jokihelmisimpukoita ja sen elinympäristöjä vahingoittamatta, sillä kaikki tarkennetut ja uudet esiintymätiedot sekä tiedot raakakupulaatioiden tilasta edistävät jokihelmisimpukan suojelua.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Luvan mukaisen toiminnan tavoitteena on selvittää erittäin uhanalaisen, rauhoitetun ja erityisesti suojeltavan, Suomen vastuulajin, jokihelmisimpukan esiintyminen ja populaation tila Myllyjoella. Heikentyneessä tilassa olevan Myllyjoen kunnostukseen on varattu ympäristöministeriön Kainuun ELY-keskukselle myöntämiä HELMI-elinympäristöohjelman erillismäärärahoja ja kunnostussuunnitelmat on olennaista saada kesän aikana laadituksi, jotta toimenpiteet joen kunnostamiseksi saadaan eteenmään. Toiminta-aika koko Myllyjoen kunnostushankkeelle on rajallinen ja jokihelmisimpukkaesiintymän selvittäminen on ensimmäinen toimenpide ja ehdoton edellytys kunnostushankkeen seuraaville toimenpiteille, jotta jokihelmisimpukat pystytään oikealla tavalla huomioimaan puron kunnostustoimenpiteitä suunniteltaessa ja jotta raakun elinympäristön ja säilymismahdollisuuksien parantaminen saadaan pikaisesti käyntiin. Hankkeessa on mukana myös työntekijöitä, jotka on palkattu ainoastaan maastokaudelle, joten hankkeen eteneminen edellyttää aikataulussa pysymisen. Valitusajan loppuun odottaminen siirtäisi vuonna 2024 suoritettavan inventoinnin aloittamisajankohtaa myöhemmälle ja viivästyttäisi merkittävästi kunnostushankkeeseen liittyviä muita toimenpiteitä.

Kainuun ELY-keskus katsoo, että erityisesti rajallinen toiminta-aika ja vähäinen lajin hyvin tuntevien asiantuntijoiden määrä huomioon ottaen on yleisen edun kannalta perusteltua, että inventointeihin päästään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa maastokauden alussa.

Kainuun elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on edellä mainitun johdosta hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n 2 momentin nojalla päättänyt, että päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä. Lupa on voimassa välittömästi.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä (Liite 1).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen ja ratkaissut ympäristövastuuyksikön päällikkö Jari Pesonen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Lisätietoja päätöksestä antaa johtava luonnonsuojeluasiantuntija Marja Hyvärinen, puh. 0295 038 620, marja.c.hyvarinen@ely-keskus.fi

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTOTAPA

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan 31.5.2024 Kainuun ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/kainuu

SUORITEMAKSU

Luonnonsuojelua edistävään tutkimustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

TIEDOKSI Hakija (sähköisesti)
Ympäristöministeriö (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

LIITE Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä
- postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus
- haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus
- vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus
- milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena (3) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä
- sähköpostitse toimitettu päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksianto- tai saantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös laitoksen johtajalle.

Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Telekopio: 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.